

KOMISJONI OTSUS (EL) 2017/652,**29. märts 2017,****milles käsitletakse kavandatud kodanikualgatust „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“***(teatavaks tehtud numbri C(2017) 2200 all)***(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrust (EL) nr 211/2011 kodanikualgatuse kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon keeldus 13. septembri 2013. aasta otsusega C(2013)5969 kavandatud kodanikualgatuse „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“ registreerimisest. Euroopa Liidu Üldkohus tühistas 3. veebruari 2017. aasta kohtuotsusega (kohtuasjas T-646/13) selle otsuse põhjusel, et komisjon ei ole täitnud põhjendamiskohustust, jättes märkimata, millised on need meetmed Euroopa kodanikualgatuse ettepaneku lisas esitatute hulgas, mis ei kuulu tema volituste alla, ega seda tõlgendust toetavaid põhjendusi. Selleks et võtta Üldkohtu otsuse täitmiseks vajalikud meetmed, tuleb kavandatud kodanikualgatuse registreerimise taotluse kohta vastu võtta uus komisjoni otsus.
- (2) Kavandatud kodanikualgatusega „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“ kutsutakse ELi üles parandama rahvus- ja keelevähemusse kuuluvate isikute kaitset ning tugevdama liidus kultuurilist ja keelelist mitmekesisust.
- (3) Algatuse eesmärk on kutsuda ELi üles võtma vastu õigusakte, millega parandada rahvus- ja keelevähemusse kuuluvate isikute kaitset ning tugevdada liidus kultuurilist ja keelelist mitmekesisust. See hõlmab poliitika-meetmeid piirkondlike ja vähemuskeelte, hariduse ja kultuuri, regionaalpoliitika, osaluse, võrdõiguslikkuse, audiovisuaal- ja muu meediasisu ning piirkondliku (riigi) toetuse valdkonnas.
- (4) Kodanikualgatuse ettepaneku lisas on konkreetselt nimetatud 11 liidu õigusakti, mille kohta soovitakse, et komisjon teeks ettepaneku. Need õigusaktid on järgmised:
  - a) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 167 lõike 5 teisel taandel ja artikli 165 lõike 4 teisel taandel põhinev nõukogu soovitus, milles käsitletakse kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse kaitset ja edendamist liidus;
  - b) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 167 lõike 5 esimesel taandel ja artikli 165 lõike 4 esimesel taandel põhinev Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus või määrus, et kohandada rahastamisprogramme nii, et neid saavad kasutada väikeste piirkondlike ja vähemuskeelte kogukonnad;
  - c) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 167 lõike 5 esimesel taandel ja artikli 165 lõike 4 esimesel taandel põhinev Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus või määrus, et moodustada keelelise mitmekesisuse keskus, mis suurendaks teadlikkust piirkondlike ja vähemuskeelte tähtsusest ja edendaks mitmekesisust kõikidel tasemetel ning mida rahastab peamiselt Euroopa Liit;
  - d) Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitel 177 ja 178 põhinev Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, et ühtlustada ühissätteid, mis käsitlevad ELi regionaalfonde, nii et vähemuste kaitse ning kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse edendamine oleks nendega hõlmatud kui valdkondlikud eesmärgid;

⁽¹⁾ ETL L 65, 11.3.2011, lk 1.

- e) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 173 lõikel 3 ja artikli 182 lõikel 1 põhinev Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust, milles käsitletakse programmi „Horisont 2020“, et parandada sellise lisandväärtuse analüüsi, mida rahvusvahemused ning kultuuriline ja keeleline mitmekesisus võivad anda ELi piirkondade sotsiaalsele ja majanduslikule arengule;
- f) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 20 lõikel 2 ja artiklil 25 põhinev nõukogu direktiiv, määrus või otsus, et tugevdada ELis rahvusvahemustesse kuuluvate kodanike positsiooni, tagamaks, et nende õigustatud muresid võetakse arvesse Euroopa Parlamendi liikmete valimisel;
- g) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 19 lõikel 1 põhinevad tõhusad meetmed diskrimineerimise lõpetamiseks ja võrdse kohtlemise edendamiseks, sealhulgas rahvusvahemuste puhul, milleks tuleks eelkõige läbi vaadata senised nõukogu direktiivid võrdse kohtlemise kohta;
- h) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 79 lõikel 2 põhinev ELi õigusaktide muutmine, et tagada liidu kodanike ja kodakondsuseta isikute ligilähedaselt võrdne kohtlemine;
- i) Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklil 118 põhinev Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, et kehtestada ühtne autoriõigus nii, et kogu ELi käsitataks autoriõiguse seisukohast siseturuna;
- j) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/13/EL⁽¹⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 53 lõikel 1 ja artiklil 63 põhinev muutmine, et tagada teenuste osutamise vabadus ning audiovisuaalsisu kättesaadavus piirkondades, kus elavad rahvusvahemused;
- k) Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklil 109, artikli 108 lõikel 4 või artikli 107 lõike 3 punktil e põhinev nõukogu määrus või otsus grupierandi tegemiseks projektide puhul, millega edendatakse rahvusvahemusi ja nende kultuuri.
- (5) Aluslepingute rakendamiseks võib õigusakte vastu võtta järgmistes valdkondades:
- Euroopa rahvaste kultuuri ja ajaloo alaste teadmiste täiendamine ja levitamine; üleeuroopalise tähtsusega kultuuripärandi säilitamine ja kaitsmine; mitteäriline kultuurivahetus; kunsti- ja kirjanduslooming, kaasa arvatud audiovisuaalsektor;
  - hariduses Euroopa mõõtme arendamine, sealhulgas liikmesriikide keelte õpetamise ja levitamise kaudu;
  - struktuurifondide ülesannete, prioriteetsete eesmärkide ja korralduse kindlaksmääramine, tingimusel et rahastatavad meetmed aitavad tugevdada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust;
  - liikmesriikide tegevuse toetuseks võetavad erimeetmed, mille eesmärk on kiirendada tööstuse kohanemist struktuurimuudatustega, ergutada sellise keskkonna tekkimist, mis soodustaks algatuslikkust ja ettevõtjate, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate arengut kogu liidu ulatuses, ergutada sellise keskkonna tekkimist, mis soodustaks ettevõtjatevahelist koostööd, ning edendada innovatsiooni, teadusuuringute ja tehnoloogia arendamise poliitika tööstusliku potentsiaali paremat ärakasutamist;
  - teadusuuringute ja tehnoloogia areng, nähes selleks ette mitmeaastase raamprogrammi, milles määratakse kindlaks liidu tegevuse teaduslikud ja tehnoloogilised eesmärgid ja asjakohased prioriteedid, tuuakse välja niisuguse tegevuse üldsuunad ning määratakse kindlaks maksimaalne üldmaht ja üksikasjalikud eeskirjad liidu finantsosaluseks raamprogrammis ning vastavad osad, mis on nähtud ette iga tegevuse puhul;
  - liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike õigused, sealhulgas liidusisest liikumisvabadust ja teistes liikmesriikides elamist reguleerivad tingimused;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

- Euroopa intellektuaalomandi õiguste loomine, et tagada intellektuaalomandi õiguste ühetaoline kaitse kogu liidus, ning kogu liitu hõlmava tsentraliseeritud loa andmise, koordineerimise ja järelevalve korra kehtestamine;
  - füüsilisest isikust ettevõtjana tegevuse alustamist ja jätkamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide koordineerimine;
  - Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetlusest vabastatud riikide antava abi kategooriate kindlaksmääramine.
- (6) Nendel põhjustel ei ületa kavandatud kodanikualgatus selles osas, mis käsitleb komisjoni ettepanekuid aluslepingute rakendamiseks liidu õigusaktide kohta, nagu on osutatud põhjenduse 4 punktides a–e ja h–k, ilmselgelt komisjoni volitusi esitada liidu õigusakti ettepanekuid aluslepingute rakendamiseks vastavalt määruse artikli 4 lõike 2 punktile b.
- (7) Aluslepingute rakendamiseks ei saa liidu õigusakti vastu võtta ELis rahvusvähemustesse kuuluvate kodanike positsiooni tugevdamise eesmärgil, et tagada, et nende õigustatud muresid võetaks arvesse Euroopa Parlamendi liikmete valimisel. ELi toimimise lepingu artikli 20 lõikega 2 on kehtestatud liidu kodanike õigused. Nende hulka kuuluvad õigus hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel elukohajärgses liikmesriigis selle riigi kodanikega võrdsel tingimustel. ELi toimimise lepingu artiklis 25 on sätestatud, komisjoni aruande alusel võib nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt võtta pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist vastu sätteid ELi toimimise lepingu artikli 20 lõikes 2 loetletud õiguste tugevdamiseks või täiendamiseks. Selliste sätetega tugevdatud või täiendatud õigused peavad aga olema suunatud liidu institutsioonide või teiste liikmesriikide vastu kui see, mille kodanik asjaomane liidu kodanik on. Kavandatud kodanikualgatusena „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“ esildatud õigusakt ei vasta aga sarnastele tingimustele. Sellega loodaks hoopis õigused, mis on jõustatatavad ka selle liikmesriigi vastu, mille kodakondsus liidu kodanikul on. Seepärast ei saa ELi toimimise lepingu artikli 25 ega artikli 20 lõike 2 olla õiguslikuks aluseks, et võtta aluslepingute rakendamiseks vastu liidu õigusakt ELis rahvusvähemustesse kuuluvate kodanike positsiooni tugevdamiseks, et tagada, et nende õigustatud muresid võetaks arvesse Euroopa Parlamendi liikmete valimisel. Kuna kavandatud kodanikualgatusena „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“ esildatud õigusaktis käsitletak sisuliselt sätteid, mida on vaja Euroopa Parlamendi liikmete valimiseks otsevalimistel, on Euroopa Parlament see institutsioon, kes peab vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 223 koostama ettepaneku eesmärgiga kehtestada need sätted ühtse menetluse kohaselt kõikides liikmesriikides või kõikidele liikmesriikidele ühistel põhimõtetel. Seega ei ole komisjonil aluslepingute kohaselt õigust sellise õigusakti ettepanekut esitada.
- (8) Aluslepingute rakendamiseks ei saa liidu õigusakti vastu võtta ka seoses diskrimineerimise lõpetamiseks ega võrdse kohtlemise (sealhulgas rahvusvähemuste puhul) edendamiseks võetavate tõhusate meetmetega, seda eelkõige kehtivate võrdset kohtlemist käsitlevate nõukogu direktiivide läbivaatamise teel. Kuna sõltumata oma tegevusvaldkonnast peavad liidu institutsioonid vastavalt ELi lepingu artikli 3 lõikele 3 järgima kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning hoiduma vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 21 lõikele 1 diskrimineerimisest rahvusvähemusse kuulumise tõttu, ei ole ükski neist sätetest õiguslikuks aluseks, mille alusel saaksid institutsioonid võtta mis tahes meetmeid. ELi toimimise lepingu artiklis 19 on sätestatud, et ilma et see piiraks aluslepingute teiste sätete kohaldamist ja talle liidu poolt antud volituste piires, võib nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälselt ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist astuda vajalikke samme, et võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Diskrimineerimispõhjuste ammendav loetelu ei sisalda siiski kuulumist rahvusvähemusse. Seepärast ei kujuta ELi toimimise lepingu artikkel 19 endast õiguslikku alust aluslepingute rakendamiseks liidu õigusakti vastuvõtmiseks, et kehtestada „tõhusad meetmed diskrimineerimise lõpetamiseks ja võrdse kohtlemise edendamiseks, sealhulgas rahvusvähemuste puhul“.
- (9) Nendel põhjustel ületab kavandatud kodanikualgatus selles osas, mis käsitleb komisjoni ettepanekuid aluslepingute rakendamiseks liidu õigusaktide kohta, nagu on osutatud põhjenduse 4 punktides a–e ja h–k, ilmselgelt väljapoole komisjoni volitusi esitada liidu õigusakti ettepanekuid aluslepingute rakendamiseks vastavalt määruse artikli 4 lõike 2 punktile b.

- (10) Euroopa Liidu lepinguga (edaspidi „ELi leping“) on tugevdatud liidu kodakondsust ja veelgi tõhustatud liidu demokraatlikku toimimist, nähes selleks muu hulgas ette, et igal kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias Euroopa kodanikualgatuse kaudu.
- (11) Seepärast peaksid kodanikualgatuse kord ja tingimused olema selged, lihtsad ja kasutajasõbralikud ning vastama kodanikualgatuse olemusele, et julgustada kodanike osalust ja muuta liit ligipääsetavamaks.
- (12) Seepärast tuleks kavandatud kodanikualgatus „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“ registreerida. Tuleks koguda toetusavaldusi kõnealusele kavandatud kodanikualgatusele, kuivõrd selle eesmärk on, et komisjon esitaks aluslepingute rakendamiseks põhjenduse 4 punktides a–e ja h–k osutatud liidu õigusaktide ettepanekud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Käesolevaga registreeritakse kavandatud kodanikualgatus „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“.
2. Toetusavaldusi kavandatud kodanikualgatusele võib koguda, lähtudes arusaamast, et selle eesmärk on, et komisjon esitaks järgmised ettepanekud:
  - nõukogu soovitus liidus kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse kaitse ja edendamise kohta;
  - Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus või määrus, millega kohandatakse rahastamisprogramme nii, et neid saavad kasutada väikesed piirkondlike ja vähemuskeelte kogukonnad;
  - Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus või määrus, millega luuakse peamiselt Euroopa Liidu rahastatav keelelise mitmekesisuse keskus, mis tugevdaks teadlikkust piirkondlikest ja vähemuskeeltest ning edendaks mitmekesisust kõigil tasanditel;
  - määrus, millega kohandatakse struktuurifondide ülesannete, peamiste eesmärkide ja organisatsiooni struktuuri suhtes kohaldatavaid üldeeskirju, et võtta arvesse vähemuste kaitset ja kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse edendamist, tingimusel et rahastatavad meetmed tugevdavad liidu majanduslikku, sotsiaalset ja piirkondlikku seotust;
  - Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse programmi „Horisont 2020“, et parandada sellise lisandväärtuse analüüsi, mida võivad anda rahvusvahemused ning kultuuriline ja keeleline mitmekesisus ELi eri paikade sotsiaalsele ja majanduslikule arengule;
  - ELi õigusaktide muutmine, et tagada liidu kodanike ja kodakondsuseta isikute ligilähedaselt võrdne kohtlemine;
  - Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, et kehtestada ühtne autoriõigus nii, et kogu ELi käsitataks autoriõiguse seisukohast siseturuna;
  - Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/13/EL muutmine, et tagada teenuste osutamise vabadus ja audiovisuaalsisu kättesaadavus piirkondades, kus elavad rahvusvahemused;
  - nõukogu määrus või otsus ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetlustest grupierandi tegemiseks projektide puhul, millega edendatakse rahvusvahemusi ja nende kultuuri.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub 3. aprillil 2017.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud kavandatud kodanikualgatuse „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“ korraldajatele (kodanike komitee liikmed), mille kontaktisikud on Hans Heinrich HANSEN ja Hunor KELEMEN.

Brüssel, 29. märts 2017

Komisjoni nimel
esimene asepresident
Frans TIMMERMANS
